

Talán nem lesz haszontalan, ha a feldolgozás után ismét felidézzük a téma funkcionális megközelítésének lényegét.

Olyan mondókákat, verseket és prózarészleteket válogattunk össze, amelyek játékos ritmizáltatása minden mesterkéeltség nélkül érezteti meg a szavak szótaghatárait. A ritmus diktálta szótagokban természetes komponensekként különülnek el a magán- és a mássalhangzók, minőségük ezért már ebben a fejezetben megkezdődik (szótagalkotók, nem-szótagalkotók). De a szótag fontos eszköz lesz a további feldolgozásban is: mint magasabb s előbb egység szerepet ad az öt felépítő elemeknek. A hangok mint jelentés nélküli elemek így természetes úton épülhetnek be abba a képbe, amelyet a nyelvről most kezdünk rajzolni.

AZ ISKOLÁRA VALÓ FELKÉSZÍTÉS PSZICHOLÓGIAI PROBLÉMÁIRÓL

(Iskolás lesz a gyermekünk.

Szerk.: dr. Szabó Pál,

Gondolat Kiadó, Budapest 1976.)

Ezt a nagyon hasznos kiadványt orvosok, pszichológusok, pedagógusok írták elsősorban a szülők számára. Ennek alapján ezt a könyvet a szó jó értelmében vett népszerűsítő kiadványnak tekinthetjük.

A tájékoztató, ismeretterjesztő jelleg azonban korántsem érinti a munka szakmai színvonalát: gondosan összeállított, tudományos alapokra fektetett megállapításai elméleti és gyakorlati támpontot jelentenek az iskoláskor előtti gyermek sajátosságainak megismerésében éppúgy, mint az iskoláskorra való felkészítés tekintetében.

Az iskolába lépés központi problémája kétségtelenül az, hogy „a gyermeknek az eddigi játékos tevékenységi formáról az iskolába lépéssel át kell állnia egy új tevékenységi formára, a tanulásra”.

Ez az átmeneti időszak azonban csak akkor szolgálja a gyermek fejlődését – állapítják meg helyesen a szerzők –, ha megismerjük az egyre gazdagabb gyermeki világképet, a magatartást meghatározó testi-lelki sajátosságokat és így tudjuk értelmezni a gyermek cselekedeteit és segíteni személyiségének kibontakozását.

Az iskolaérettség biológiai és pszichológiai feltételeit, ismérveit kellő alapossággal ismereti a bevezető tanulmány. A szülő a későbbiek során támpontot kap annak felismerésére is, hogy milyen megnyilvánulása van a későbbi fejlődésnek, és miképpen lehet ezt helyes irányba befolyásolni.

Nagyon helyesnek tartjuk, hogy a könyvben foglalkoznak a helyes napiand és az iskoláskor előtti gyermek életkorának megfelelő táplálko-

zás kérdéseivel. Minél korábban el kell ugyanis kezdeni a tudományosan megalapozott és egészségre nem káros táplálkozási formák kialakítását, hogy el lehessen kerülni az étvágytalanságot épp úgy, mint a túltápláltságot.

Nagyon sikeresnek tartjuk a játék és tanulási tevékenység fejlődépszichológiai és pedagógiai kérdéseinek felvetését. Ezekben a fejezetekben megbízható tájékoztatást kapnak a szülők a játékos mozgás és a rendszeres torna szerepéről, jelentőségéről, a játék és a munka, a tanulás és a tudás utáni vágyakozás, az iskola iránti érdeklődés motivációs bázisáról.

Az önállóság és aktivitás, a szándékos, akaratlagos figyelem kialakításának szükségességét külön hangsúlyozzák. Ezt a helyes szempontot ebben az életkorban csak hangsúlyozottan lehet kiemelni.

Az iskolaérettséget sokszor gátolja a beszédfejlődés elmaradása, a retardált szociabilitás és egyes érzelmi tényezők. A társas kapcsolatok kialakulásának rövid ismertetése erre kívánja felhívni az olvasók figyelmét.

A könyv legnagyobb értéke a feladatlapok gondos összeállítása, használatuk módszertani megalapozása. Ezzel minden bizonnyal eléri a kiadvány a célját: „A megismerést tudatosan is fejlesztenünk kell, nem elég, ha csak a véletlenre hagyatkozunk. Nekünk, felnőtteknek kell irányítani a kicsi gyermek figyelmét. Ha „tanítani” akarjuk, mindig a konkrétumból, a kézzelfoghatóból induljunk ki. A megértéshez, a fogalmi gondolkodáshoz vezető út a konkrét, szemléletes tapasztalatokból indul, és az így felhalmozódott emlékképek segítségével az elvont fogalmakkal való műveletek szintjére vezet.”

A gondosan kiállított munka, a korszerű tartalom és módszertani elgondolás minden bizonynyal eléri célkitűzését: olyan könyvet kapnak a szülők kézhez, amely segíti őket abban, hogy gyermekük éretten kerüljön iskolába.

Dr. Geréb György
Szeged